

A person wearing a white clerical robe is shown from the chest down, holding a large, dark, polished metal gong or bell. The gong is held by a small ring at its top. The person's hands are visible, one holding the ring and the other holding a wooden mallet. The gong is positioned over a wooden surface, possibly a table or altar. The background is slightly blurred, showing a wooden floor and some colorful objects in the distance.

**Zbiórka Liturgicznej
Służby Ołtarza
Dzwonki i gong**

Plan prezentacji

Od zasad w Ogólnym
Wprowadzeniu do Mszału
Rzymskiego, przez historię
do praktyki.

OWMR

Historia

Kiedy użyć
dzwonków/gongu

Epikleza i Modlitwy
Eucharystyczne

Ogólne Wprowadzenie do Mszału Rzymskiego oraz Inne dokumenty

OWMR pkt 150. Jeśli okoliczności za tym przemawiają, krótko przed konsekracją ministrant dzwonkiem daje znak wiernym. Podobnie dzwoni zgodnie z miejscowym zwyczajem, gdy kapłan ukazuje wiernym święte postacie...

Dzwonek nie jest dla księdza, tylko dla **wiernych**.

Ministrant - **choralista** - nie dzwoni *bo tak wypada*, ale dlatego, że pomaga ludziom rozpoznać **święty moment** i odpowiedzieć – *ukłonieniem, ciszą, modlitwą*.

Historia

Kościół Pierwszych Chrześcijan

- Spotkania w domach.
- Obecna Epikleza

I-III wiek

IV wiek

Rozwój kultu adoracji Eucharystii

- około XIII w wprowadza się Podniesienie Hostii, a później Kielicha
- Dzwonki przy podniesieniu

XI- XIII wiek

XVI w

Sobór Watykański II

- Konstytucja Sacrosanctum Concilium (1963): „wszyscy wierni mają uczestniczyć świadomie, czynnie i owocnie”.
- języki narodowe.

XX w

Edykt Mediolański (313 r.)

- Od tej pory chrześcijanie bez przeszkód mogli wyznawać swoją religię.

Sobór Trydencki (1545–1563 r.)

- Mszału Rzymskiego (1570, Piusa V) – ujednoczenie liturgii.
- Dzwonki są już powszechnym zwyczajem, choć nie zapisanym jako konieczność.

Sygnaturka, dzwonki, gong, kołatki

Sygnaturka

- a) umieszczona przy wyjściu z zakrystii;
- b) jest to podwieszany dzwonek, którym sygnalizuje się wiernym i organiście moment rozpoczęcia mszy św.;
- c) dzwoni się nią (*u nas*) jeden, (!!!)
- d) wierni słysząc dźwięk sygnaturki, powstają i śpiewają pieśń na wejście.

Dzwonki

- a) Najczęściej cztery małe dzwoneczki połączone metalowym uchwytem;
- b) używa się ich w czasie konsekracji, przed i po Komunii św., w czasie procesji eucharystycznych (Boże Ciało, Triduum Paschalne);
- c) ich sygnał daje wiernym znak do ukłonnięcia na dwa kolana
- d) sposób użycia: trzykrotnie, krótkie dzwonienie (!-!-!)

Gong

- a) większy dzwon wydający dźwięk po uderzeniu w krawędź młoteczkim;
- b) używa się go podczas podniesienia Hostii i kielicha – trzykrotne (*u nas jeden raz (!); chyba że się zmieni*) uderzenie w równych odstępach czasu (dobra praktyka - wyciszanie gongu, kiedy ksiądz wstaje, tak aby dźwięk gongu, nie zakłócał jego słów);
- c) podobnie w czasie błogosławieństwa Najświętszym Sakramentem: pojedyncze uderzenie w gong w momencie uniesienia monstrancji do góry (pierwsze(!)), skierowania jej w lewo (drugie(!)) i w prawo (trzecie(!)).

Kołatki

Msza Wieczery Pańskiej (Wielki Czwartek): Dzwonki biją uroczyście razem z dzwonami podczas hymnu „Chwała na wysokości Bogu”.

Po zakończeniu „Chwała...” wszystkie dzwony i dzwonki milkną – aż do Wigilii Paschalnej w Wielką Sobotę.

W tym czasie, jeśli liturgia przewiduje jakiś sygnał (np. przy konsekracji, przeniesieniu Najświętszego Sakramentu do „ciemnicy”), zamiast dzwonek używa się drewnianych kołatek.

Wyjaśnienia znaków:

!!! – potrójne uderzenie dzwonkiem;

!-!-! – trzy uderzenia dzwonkiem w niewielkich odstępach czasu;

! – pojedyncze uderzenie dzwonkiem/gongiem

W trakcie Mszy Świętej

Mszy Świętej

Epikleza (modlitwa o zesłanie Ducha Świętego na dary), Jedna z ~10 **Modlitw**

Eucharystycznych, Zapowiedź przeistoczenia:
sygnał dzwonkiem (!-!-!),

- **Podniesienie Ciała Chrystusa** – *gong (!).*
- **Podniesienie Krwi Chrystusa** – *gong (!).*

Zawsze liczy się gest księdza!

Po Konsekracji, po przyklęgnięciu kapłana,
sygnał *dzwonkiem (!-!-!)*

Przed Komunią, gdy kapłan pokaże Hostię mówiąc „Oto Baranek Boży”, po śpiewie ludu “Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, obdarz nas pokojem” – *sygnał dzwonkiem (!-!-!).*

Przy zamykaniu Tabernakulum, po przyklęgnięciu szafarza - *sygnał dzwonkiem (!-!-!)*

Wystawienie **Najświętszego Sakramentu.**

Dzwonki, cały czas, kiedy ksiądz wyciąga Pana Jezusa z Tabernakulum i wkłada Hostię do Monstrancji; w czasie śpiewu "O zbawcza Hostio..." "Przed tak wielkim..."

Gong na błogosławieństwo z monstrancją, łącznie **3 razy**, pojedyncze uderzenie w gong w momencie uniesienia monstrancji do góry (pierwsze)(!), skiskierowania jej w lewo (drugie)(!) i w prawo (trzecie)(!).

Procesje eucharystyczne.

Po za
Mszą Świętą

Msza Święta

A hand is shown holding a small, white, oval-shaped object, likely a host, against a dark green background. The hand is positioned on the left side of the frame, with the fingers gently gripping the object. The background is a solid, dark green color, which makes the white text and the white object stand out prominently.

Modlitwy Eucharystyczne

Kanon Rzymski

I ME:

WK: „Ojczy nieskończenie dobry,
pokornie Cię błagamy przez Jezusa
Chrystusa, Twojego Syna, naszego Pana
[...],

***WK** Prosimy Cię, Boże, * uświęć tę
Ofiarę pełnią swojego
błogosławieństwa, * mocą Twojego
Ducha uczyni ją doskonałą i miłą sobie, *
aby się stała dla nas Ciałem i Krwią *
Twojego umiłowanego Syna, * naszego
Pana Jezusa Chrystusa.

Kapłan składa ręce

II ME:

GC: Zaprawdę, święty jesteś, Boże,
* źródło wszelkiej świętości. [...]

Niedziela/Święto/Uroczystość

Dlatego stajemy przed Tobą[...]

Przez Chrystusa/Niego prosimy

Ciebie, wszechmogący Boże:"

Kapłan składa ręce

GC - Główny Celebrans

III ME:

GC: Zaprawdę, święty jesteś, Boże,
* i słusznie Cię sławi wszelkie
stworzenie[...],

Niedziela/Święto/Uroczystość
Dlatego stajemy przed Tobą [...]

**Kapłan składa ręce i trzymając je
nad wyciągnięte nad darami;**

IV ME:

GC: Wysławiamy Cię, Ojcze święty, bo jesteś wielki * i wszystkie stworzenia głoszą Twoją mądrość i miłość. [...] jako pierwszy dar dla wierzących, Ducha Świętego, * który dalej prowadzi Jego dzieło na świecie * i dopełnia wszelkiego uświęcenia.

Kapłan składa ręce i trzymając je wyciągnięte nad darami;

V ME:

GC: Wysławiamy Cię, Ojczy święty:
* Ty nas zawsze podtrzymujesz w
doczesnym pielgrzymowaniu, * a
zwłaszcza w tej godzinie, * w której
Jezus Chrystus, Twój Syn, gromadzi
nas na świętej wieczerzy. * On,
podobnie jak uczniom w Emaus, *
wyjaśnia nam Pisma i łamie dla nas
chleb.

**Kapłan składa ręce i trzymając je
nad wyciągnięte nad darami**

Bibliografia i Opracowanie

- Słowniczek liturgiczny: Co to jest epikleza?
<https://www.przewodnik-katolicki.pl/Archiwum/2007/Przewodnik-Katolicki-16-2007/Poradnik-duchowy/Slowniczek-liturgiczny-Co-to-jest-epikleza>
- Służyć zgromadzeniu głosem dzwonów
ministranci.diecezja-pelplin.pl
- Przepisy dotyczące sposobu dzwonienia podczas Mszy świętej
Komisja Episkopatu Polski ds. Liturgii i Duszpasterstwa Liturgicznego -
https://ministranci.diecezja-pelplin.pl/images/formacja/dokumenty-kościoła/Przepisy-dotyczce-sposobu-dzwoni-enia-podczas-Mszy-witej-1994.pdf?utm_source=chatgpt.com
- Podniesienie; <https://pl.wikipedia.org/wiki/Podniesienie>
- Ogólne Wprowadzenie do Mszału Rzymskiego
- Mszał rzymski dla diecezji polskich
<https://ministranci.waw.pl/wp-content/uploads/docs/Mszal.pdf>
- Słowniczek liturgiczny: Co to jest gong?
https://www.przewodnik-katolicki.pl/Archiwum/2007/Przewodnik-Katolicki-18-2007/Poradnik-duchowy/Slowniczek-liturgiczny-Co-to-jest-gong?utm_source=chatgpt.com

Opracowanie:
inż Radosław Augustynowicz
przy pomocy narzędzi AI
25.09.2025